

POLITICOLOGIE

FACULTEIT DER MANAGEMENTWETENSCHAPPEN

RADBOUD UNIVERSITEIT NIJMEGEN

QANU
Catharijnesingel 56
PO Box 8035
3503 RA Utrecht
The Netherlands

Telefoon: +31 (0) 30 230 3100
E-mail: support@qanu.nl
Internet: www.qanu.nl

Projectnummer: Q0613.RU

© 2017 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUDSOPGAVE

RAPPORT OVER DE BACHELOROPLEIDING POLITICOLOGIE VAN DE RADBOUD UNIVERSITEIT NIJMEGEN	5
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE OPLEIDINGEN.....	5
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE INSTELLING	5
SAMENSTELLING VAN HET PANEL.....	5
WERKWIJZE VAN HET PANEL	6
SAMENVATTEND OORDEEL VAN HET PANEL.....	9
BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING	13
BIJLAGEN	27
BIJLAGE 1: CURRICULA VITAE VAN DE PANNELLEDEN	29
BIJLAGE 2: DOMEINSPECIFIEK REFERENTIEKADER.....	31
BIJLAGE 3: BEOOGDE EINDKWALIFICATIES.....	33
BIJLAGE 4: OVERZICHT VAN DE PROGRAMMA'S	35
BIJLAGE 5: BEZOEKPROGRAMMA	37
BIJLAGE 6: BESTUDEERDE EINDWERKEN EN DOCUMENTEN	42

Dit rapport is vastgesteld op 10 juli 2017

RAPPORT OVER DE BACHELOROPLEIDING POLITICOLOGIE VAN DE RADBOUD UNIVERSITEIT NIJMEGEN

Dit rapport volgt het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (d.d. 19 december 2014).

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE OPLEIDINGEN

Bacheloropleiding Politicologie

Naam van de opleiding:	Politicologie
CROHO-nummer:	56606
Niveau van de opleiding:	bachelor
Orientatie van de opleiding:	academisch
Aantal studiepunten:	180 EC
Locatie(s):	Nijmegen
Variant(en):	voltijd
Onderwijstaal:	Nederlands
Vervaldatum accreditatie:	01-12-2017

Het bezoek van het visitatiepanel Politicologie aan de Faculteit der Managementwetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen vond plaats op 22 en 23 maart 2017.

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE INSTELLING

Naam van de instelling:	Radboud Universiteit Nijmegen
Status van de instelling:	bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	positief

SAMENSTELLING VAN HET PANEL

De NVAO heeft op 20 januari 2017 ingestemd met de samenstelling van het panel. Het panel dat de bacheloropleiding Politicologie beoordeelde bestond uit:

- Prof. dr. Marijke Breuning (voorzitter), Professor of Political Sciences, Department of Political Science, University of North Texas in Denton, Texas, USA;
- Dr. Renske Doorenspleet, Associate Professor, Department of Political Science and International Studies, University of Warwick, UK;
- Dr. Christien Van den Anker, Associate Professor of Politics and International Relations, Faculty of Health & Applied Sciences, University of the West of England in Bristol, UK;
- Prof. dr. Ferdi De Ville, co-directeur van het Centre for EU Studies, Universiteit Gent, België;
- Prof. dr. Peter Vermeersch, hoogleraar Politicologie, Faculteit Sociale Wetenschappen, Katholieke Universiteit Leuven, België;
- Prof. dr. Dirk De Bièvre, hoofddocent Internationale Politiek, Departement Politieke Wetenschappen, Universiteit Antwerpen, België;

- Kaisa de Bel (student-lid), derdejaars bachelorstudent Politicologie en tweedejaars bachelorstudent Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden.

Het panel werd ondersteund door dr. Els Schröder, die optrad als secretaris.

De curricula vitae van de panelleden zijn opgenomen in Bijlage 1.

WERKWIJZE VAN HET PANEL

Vorbereiding

QANU ontving de kritische zelfreflectie van de bacheloropleiding Politicologie en stuurde deze zowel per post als digitaal door aan de panelleden. Zij lazen de kritische zelfreflectie en formuleerden naar aanleiding ervan vragen en opmerkingen. De secretaris groepeerde de vragen en opmerkingen per onderwerp in een samengesteld document.

Naast de kritische zelfreflectie ontvingen de panelleden elk een aantal bachelorscripties. In samenspraak met de voorzitter van het panel selecteerde de secretaris een steekproef van vijftien scripties. Hierbij is bewust gekozen voor scripties uit verschillende beoordelingscategorieën: vijf met een laag cijfer (6.0-6.9), vijf met een gemiddeld cijfer (7.0-8.4) en vijf met een hoge beoordeling (8.5-9.9). Ook zijn scripties geselecteerd uit verschillende jaren (2014-2015 en 2015-2016). Bij de scripties ontvingen de leden ook de beoordelingsformulieren die door de examinatoren waren ingevuld.

De commissie besteedde zorg aan het beoordelen van het wetenschappelijk niveau van de scripties, de eisen die door de opleiding aan de scripties worden gesteld en de zorgvuldigheid van de inhoudelijke beoordeling daarvan door de staf. In de scriptie dient de student immers aan te tonen over de vereiste kwalificaties te beschikken. De leden stuurden hun bevindingen voorafgaand aan het bezoek aan de secretaris, die er een overzicht van opstelde. Een overzicht van de bestudeerde scripties is opgenomen in bijlage 6.

Voorafgaand aan het visitatiebezoek stelde de secretaris een conceptprogramma op, dat in overleg met de visitatiecoördinator bij de opleiding en de voorzitter van het panel werd aangepast aan de specifieke situatie van de opleiding. Op verzoek van QANU stelde de visitatiecoördinator representatieve gesprekspanels samen. Het panel ontving voorafgaand aan het bezoek een overzicht van de gesprekspartners en stemde in met de door de opleiding gemaakte selectie. Een overzicht van het programma met alle gesprekspartners is opgenomen als bijlage 5 bij dit rapport.

Voorafgaand aan het locatiebezoek werden zowel medewerkers als studenten op de hoogte gebracht van een spreekuur, waarin zij vertrouwelijk met de commissie konden spreken. Van dit spreekuur is geen gebruik gemaakt.

Bezoek

Het bezoek aan de opleiding vond plaats op 22 en 23 maart 2017. Voorafgaand aan het bezoek hield het panel een startvergadering en voorbereidend overleg op 21 maart. Tijdens deze vergaderingen besprak het panel het domeinspecifiek referentiekader, de ijkingsprincipes binnen het cluster Politicologie en de eerste indrukken van het programma van de Radboud Universiteit Nijmegen. Verder werden op grond van de inhoudelijke expertise van de panelleden afspraken gemaakt over de taakverdeling en noteerde het panel welke vragen het in de verschillende gesprekken wilde stellen.

Tijdens het bezoek sprak het panel met (een representatieve vertegenwoordiging van) het management, studenten, docenten, alumni en werkveld, opleidingscommissie en examencommissie. Het panel nam ook kennis van het materiaal dat ter inzage lag. Een overzicht van deze materialen is opgenomen in bijlage 6. Het panel heeft een deel van de laatste dag van het bezoek gebruikt om de mondelinge rapportage van de voorzitter voor te bereiden en te discussiëren over de beoordeling

van de opleiding. Aan het einde van het bezoek presenteerde de voorzitter de algemene waarnemingen en indrukken van het panel over de bacheloropleiding.

Rapportage

De secretaris heeft op basis van de bevindingen van het panel een conceptrapport opgesteld. Dit conceptrapport is voorgelegd aan de leden van het panel en op basis van hun feedback aangepast. Na vaststelling is het conceptrapport vervolgens naar de instelling gestuurd voor een controle op feitelijke onjuistheden. De opmerkingen van de opleidingen zijn besproken met de voorzitter van het panel, waarna de secretaris het definitieve rapport opmaakte en voor een laatste ronde van commentaar rondstuurde aan het panel ter vaststelling.

Beslisregels

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO heeft het panel de volgende definities voor de beoordeling van de afzonderlijke standaarden en de opleiding als geheel gehanteerd:

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

De opleiding voldoet niet aan de gangbare basiskwaliteit en vertoont op meerdere vlakken ernstige tekortkomingen.

Voldoende

De opleiding voldoet aan de gangbare basiskwaliteit en vertoont over de volle breedte een acceptabel niveau.

Goed

De opleiding steekt systematisch uit boven de gangbare basiskwaliteit.

Excellent

De opleiding steekt systematisch ver uit boven de gangbare basiskwaliteit en geldt als een internationaal voorbeeld.

SAMENVATTEND OORDEEL VAN HET PANEL

De bachelor Politicologie in Nijmegen is bezocht door een panel van internationale peers, die allen werkzaam zijn op buitenlandse universiteiten. Hun gezamenlijke zicht op de kwaliteit van het onderwijs omvat het politicologisch onderwijs in Nederland, België, Engeland, de Verenigde Staten en, op basis van een eerdere langdurige werkervaring, Duitsland. Het panel constateert vanuit zijn internationale achtergrond met waardering dat de Nederlandse opleidingen in internationaal vergelijkend perspectief duidelijker gestructureerd en doordacht zijn dan veel opleidingen elders. Daarbij is het panel positief getroffen door het hoge niveau van de Nijmeegse bacheloropleiding. Op alle gebieden is het verzorgde onderwijs en het programma van een niveau dat het maaiveld overstijgt.

De opleiding Politicologie biedt een driejarig bachelorprogramma van 180 EC. Het programma wordt officieel in het Nederlands verzorgd, maar gedurende de opleiding wordt er naartoe gewerkt om studenten ook te trainen in hun Engelstalige vaardigheid. Het curriculum is disciplinair opgezet en kent vier leerlijnen: Internationale Betrekkingen (IB), Politieke Theorie (PT), vergelijkende Politicologie (VP) en (kwalitatieve en kwantitatieve) onderzoeksmethoden. De onderzoeksexpertise van de vaste staf sluit nauw aan op deze leerlijnen. De leerlijnen in het programma zijn logisch en cumulatief opgebouwd, zodat studenten van een beginniveau naar een steeds hoger en complexer leerniveau evolueren. Het onderwijs is naast de vier verticaal opgebouwde leerlijnen ook per jaar horizontaal ingericht, zodat alle cursussen binnen een studiejaar op elkaar voortbouwen. In het eerste semester worden de drie inhoudelijke leerlijnen (VP, IB en PT) geïntegreerd in het vak Inleiding Politicologie. De leerlijn methoden start in 'Academische Vaardigheden Politicologie' en 'Onderzoek- en Interventiemethodologie A'. Een voorbeeld van de horizontale opbouw zijn de eerstejaars cursussen 'Nederlandse Politiek in Vergelijkend Perspectief' (VP) en 'Onderzoek- en Interventie Methodologie-B' (methoden) die voorbereiden op het vak Project 1: Politiek Gedrag. Hierin doorlopen studenten de empirische cyclus gebruikmakend van bestaande data. Het panel zelf was diep onder de indruk van dit volgens hem uitstekend opgebouwde programma. Het zag dit nooit eerder op bachelorniveau.

De gevraagde eindkwalificaties zijn van een hoog niveau, waar de ambities van het programma duidelijk in doorklinken en die zijn getoetst aan een deugdelijke, internationale benchmark. De opleiding profileert zich met een breed disciplinair programma. Het panel was onder de indruk van de ambitie die uit de eindkwalificaties sprak, met name de koppeling tussen een kritisch-reflectieve analyse van een politicologisch probleem en onderzoek. Zelden zagen de panelleden een dergelijke ambitie voor een opleiding op bachelorniveau. In hun ogen is dit een element dat het niveau van een bacheloropleiding overstijgt, waardoor de lat voor studenten op zeer hoog niveau wordt gelegd. Het panel was erg onder de indruk van het profiel van de opleiding en vindt dit onderscheidend en aantrekkelijk. Het panel zou de opleiding willen adviseren om de uitwerking van haar eindkwalificaties nogmaals onder de loep te nemen. De normatieve en ethische reflectie op politieke debatten is in zijn ogen kenmerkend voor het profiel van Nijmegen en geeft uiting van een bijzonder ambitieus uitgangsniveau van de opleiding. Het panel ziet deze insteek graag nader verankerd in de eindkwalificaties. Daarnaast komt de nadrukkelijk aanwezige toepassing van kennis en inzicht op dit moment nog niet geheel uit de verf in de eindkwalificaties, terwijl deze wel in het programma aanwezig zijn.

Deze ambities vertalen zich in excellente scripties, waarin de studenten de door de opleiding gestelde eindkwalificaties realiseren en overtreffen in originele, interessante, relevante, theoretisch en methodisch uitstekend onderlegd en analytisch-kritisch onderzoek. Op basis van de bestudeerde eindwerken en gesprekken met alumni, studenten en docenten heeft het panel vastgesteld dat de opleiding systematisch ver uitsteekt boven de gangbare basiskwaliteit. De beoordeling is deugdelijk en transparant, hoewel het panel de opleiding wil aanmoedigen meer gebruik te gaan maken van de gehele cijferschaal om het excellente werk van de bachelorstudenten nog duidelijker te belonen – en daarmee in het bijzonder de ruimte tussen de 9 en de 10. Dit positieve beeld wordt verder bevestigd door publicaties van alumni van de bacheloropleiding. Ook bemachtigen Nijmeegse alumni relatief

veel prestigieuze beurzen voor vervolgstudie en worden zij toegelaten tot competitieve en selectieve (internationale) masteropleidingen, waar zij, naar eigen zeggen, goed functioneren. Het panel is unaniem van mening dat het behaalde eindniveau internationaal ver uitsteekt boven wat verwacht mag worden van een bacheloropleiding en beschouwt het als een internationaal voorbeeld van 'best practice', waarin de vruchten van de zeer goede onderwijsmethoden, het onderwijsprogramma en de leeromgeving door studenten systematisch worden geplukt.

De studenten realiseren dit hoge niveau door de zeer goede leeromgeving. De opbouw van het curriculum overstijgt het basisoniveau in alle opzichten: het is doordacht, gebalanceerd en van een uitzonderlijk hoog niveau. Het panel is zeer onder de indruk over de kwalitatief uitstekende wijze waarop de opleiding vorm geeft aan haar kleinschalig onderwijs, zeker gezien de hoge werkdruk als het gevolg van de enorme groei die met name de aanpalende masteropleiding heeft genoten. Ook de vele onderwijskundige vernieuwingen die de afgelopen jaren zijn doorgevoerd, hebben aan deze werkdruk bijgedragen. Staf is tot nu in staat geweest alle veranderingen bijzonder goed op te vangen. Het programma is opgezet aan de hand van een doordacht didactisch concept en in heldere leerlijnen uitgezet, die cumulatief studenten ondersteunen in het realiseren van de beoogde leerdoelen. Het geboden niveau is hoog en belicht een zeer breed scala aan politicologische onderwerpen. Het methodenonderwijs is excellent, zowel in opbouw als opzet. Studenten doorlopen de gehele PDCA-cyclus gedurende hun opleiding meerdere malen, waarbij ze leren reflecteren op theorie en methode en daarbij zowel normatief als empirisch te werk gaan. De geboden onderwijsvormen zijn afwisselend, creatief en innovatief. Het panel heeft vastgesteld dat uit het programma ambitie, plezier en élan spreekt.

De toetsing bij de opleiding is van een adequaat niveau en er wordt goed gebruik gemaakt van variatie in toetsvormen, zoals vastgelegd in een deugdelijk toetsplan. Alleen de toetsing van mondelinge vaardigheden binnen het toetsplan vermag enige aandacht, al doet deze niets af aan de zeer positieve indruk die het panel van de kwaliteit van de opgestelde toetsen en beoordeling heeft gekregen. Docenten worden deugdelijk getraind, ondersteund en actief uitgedaagd om telkens hun toetspraktijk te evalueren en verder te verbeteren. Er wordt veelvuldig gewerkt met peerreview, zowel bij het opstellen van toetsen als bij antwoordmodellen en beoordelingscriteria. De beoordeling van de stage is voldoende inzichtelijk en wordt gerelateerd aan een wetenschappelijke reflectie op de beroepspraktijk, die het niveau van de stage academisch verankert. De beoordeling van de scriptie is toevertrouwd aan een procesbegeleider en een onafhankelijk beoordelaar, aangesteld door de thesiscoördinator, waardoor de kwaliteit van de beoordeling intersubjectief tot stand komt.

Natuurlijk is verbetering altijd mogelijk. Het allerbeste onderwijs kenmerkt zich immers door de ambitie om zich constant te blijven vernieuwen. Het panel wil benadrukken dat dit een van de eigenschappen is, waar Nijmegen zich de afgelopen jaren met name in heeft onderscheiden. Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding alles gedaan heeft om vernieuwing en verbetering te realiseren en te omarmen. Het panel acht dit bijzonder lovenswaardig. Met veel vertrouwen in de Nijmeegse vernieuwingsdrang, geeft het panel de opleiding graag mee om zich de komende jaren te richten op haar verdere inhoudelijke vernieuwing. Naast de zeer terechte aandacht voor klassieke politieke denkers en theorieën en naast het excellente methodenonderwijs en de prachtige programmaopbouw, is de brede politicologische insteek van het Nijmeegse profiel bij uitstek geschikt om een platform te bieden voor debatten over bijvoorbeeld diversiteit en ongelijkheid. Dit kan echter alleen als de opleiding hierin ondersteund wordt met voldoende middelen om dit te kunnen realiseren.

Om het huidige goede onderwijs te behouden, is constante aandacht voor versterking van het team een vereiste. Docenten zijn tot nu in staat geweest alle veranderingen en de groei van de opleidingen, en dan met name ook de aanpalende masteropleiding Political Science, bijzonder goed op te vangen. Het panel vraagt daarom in het bijzonder aandacht voor de uitzonderlijk goede prestatie van de staf. Zij verdienen hiervoor lof en erkenning. Ook prijst het panel de examencommissie, die met haar goede en harde werk volledig zicht heeft op de borging van de transparantie, validiteit en betrouwbaarheid van de toetsing. Het panel is verheugd dat er momenteel ruimte voor uitbreiding is en moedigt de opleiding aan deze versterking zo snel mogelijk te realiseren. Daarnaast wijst het

panel nadrukkelijk ook op het aangetroffen doorleefde gemeenschapsgevoel, zowel onder docenten als studenten. De gemeenschapszin brengt in allen, zowel in docenten als studenten, het beste naar boven aangezien dit het leren als een sociaal proces in bijzondere wijze bevordert.

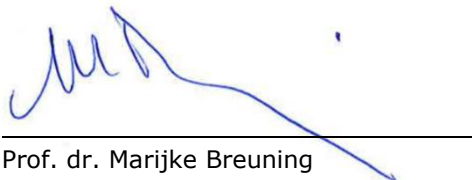
Het panel beoordeelt de Standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Politicologie

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	goed
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	goed
Standaard 3: Toetsing	goed
Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties	excellent
Algemeen eindoordeel	goed

De voorzitter en de secretaris van het panel verklaren hierbij dat alle panelleden kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 10 juli 2017

Prof. dr. Marijke Breuning

dr. Els Schröder

BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting:

De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau en oriëntatie (bachelor of master; hbo of wo) binnen het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde eindkwalificaties tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

De vier Nederlandse bacheloropleidingen Politicologie hebben gezamenlijk op 21 januari 2016 in het Landelijk Overleg Opleidingen Politicologie (LOOP) het domeinspecifieke referentiekader vastgesteld. Het LOOP heeft zich bij het vaststellen van het domeinspecifieke referentiekader enerzijds laten leiden door de afspraken die zijn gemaakt op de European Conference of National Political Science Associations en anderzijds door de wijze waarop wereldwijd het vakgebied wordt omschreven. De Nijmeegse bacheloropleiding Politicologie heeft haar eindtermen afgestemd op het domeinspecifieke referentiekader. Het panel heeft vastgesteld dat zij de Dublin-descriptoren volledig respecteren. Het heeft veel waardering voor de overzichtelijke wijze waarop de Nijmeegse opleiding haar eindtermen en leerdoelen heeft gepresenteerd en prijst de opleiding voor het spiegelen van haar eindtermen aan nationale, Europese en zelfs internationale eisen en afspraken. De opleiding heeft hiermee wat het panel betreft, dat zelf ook bestaat uit internationale experts, een sterke internationale benchmark.

Zoals te lezen valt in de kritische reflectie profileert de Nijmeegse opleiding Politicologie zich door haar nadruk op de samenhang tussen politieke instituties en politiek gedrag in internationale en binnenstatelijke politiek, tussen normatieve en ethische aspecten van de politiek en haar theoriegestuurde onderzoek. Zij combineert in tegenstelling tot andere universiteiten internationale en nationale politiek en integreert politieke theorie in haar opleiding.

De opleiding heeft haar profiel vertaald in specifieke eindtermen. De opleiding beoogt dat bachelorstudenten de belangrijkste politicologische begrippen, theorieën en concepten kunnen toelichten en hanteren bij de analyse van verschijnselen op lokaal, nationaal, Europees en internationaal niveau (*theorie*). Daarnaast verwerven bachelorstudenten de belangrijkste concepten en technieken van sociaal- en beleidswetenschappelijk onderzoek en leren die te gebruiken bij het kritisch beoordelen van empirisch onderzoek en het uitvoeren van politicologisch onderzoek (*onderzoek*). Uiteindelijk is de student in staat dit alles *toe te passen*: om een kritisch-reflectieve analyse van een politicologisch probleem uit te voeren (door het onder begeleiding opzetten, uitvoeren en vertalen van survey-onderzoek, kwantitatief-vergelijkend onderzoek en (vergelijkende) casestudies). Het panel was met name onder de indruk van de ambitie die uit deze laatste eindterm sprak. Zelden zagen de panelleden een dergelijke ambitie voor een opleiding op bachelorniveau. In hun ogen is dit een element in de eindtermen dat het niveau van een bacheloropleiding overstijgt, waardoor de lat voor studenten op uitzonderlijk hoog niveau wordt gelegd.

Tenslotte wordt de verwezenlijking van de eindterm communicatie door de opleiding nadrukkelijk in elk bachelorjaar nagestreefd. Aan het einde van de opleiding is de student in staat om adequaat te communiceren en rapporteren over politicologisch, wetenschappelijk onderzoek, analyses en

beleidsvoorstellen aan zowel specialisten als niet-specialisten. Het panel is erg onder de indruk van het hoge niveau van integratie van methode, theorie en politicologische kennis.

Het panel zou de opleiding willen adviseren om nog eens te kijken naar de uitwerking van de eindtermen. Het panel denkt namelijk dat de opleiding zichzelf hierdoor nog beter kan profileren. Zo zou de opleiding de in haar programma zo nadrukkelijk aanwezige toepassing van kennis en inzicht sterker kunnen neerzetten in haar eindtermen. Alumni en masterstudenten gaven in de gesprekken met het panel aan dat ze de aangeleerde onderzoeksmethoden en technieken direct in de praktijk kunnen toepassen. In het domeinspecifieke referentiekader wordt er verder verwezen naar het vanuit politicologische inzichten onderkennen en analyseren van maatschappelijke verschijnselen en problemen. Dit is niet terug te vinden in de eindtermen van de opleiding, terwijl een derdejaars vak als *Politics, Ethics and Practice* daar zeker een voorbeeld van is. Bovendien is deze normatieve en ethische reflectie op politieke debatten juist kenmerkend voor het profiel van Nijmegen en geeft het uiting van een bijzonder ambitieus uitgangsniveau van de opleiding. Volgens het panel moet de normatieve en ethische reflectie gezien worden als een van de kernkwaliteiten van de Nijmeegse opleiding.

Ook de adviesraad Politicologie bestaande uit oud-studenten, werkgevers en collega-politicologen in Nederland heeft, aldus de kritische reflectie, in 2013 en 2014 positief geoordeeld over het profiel van de Nijmeegse opleiding en in 2016 over haar eindtermen. Hoewel de opleiding zichzelf niet ziet als een beroepsopleiding, zijn de eindtermen wel degelijk gericht op de toepassing van kennis en het belang van communicatie in de praktijk. De masterstudenten en alumni die het panel sprak gaven hier diverse voorbeelden van. Ze vertelden bijvoorbeeld over de gastcolleges die in diverse vakken verzorgd worden door deskundigen uit de beroepspraktijk. Ook waarden studenten en alumni het enorm dat er nu in het eerste semester van het derde jaar ruimte is gecreëerd voor een stage of studeren in het buitenland. Tenslotte worden er vanuit centraal niveau, maar ook vanuit de studievereniging allerlei netwerk- en carrière-events georganiseerd. De opleiding blijft in het algemeen in goed contact met de alumni, waardoor hun feedback tot een constant proces van toetsing op relevantie voor het werkveld oplevert.

De volgende onderdelen worden in het domeinspecifieke referentiekader als wezenlijk gezien voor een goede beroepsuitoefening: Politieke Theorie, Geschiedenis van politieke ideeën, Politieke Filosofie, methoden van onderzoek (kwalitatief en kwantitatief), het politieke systeem van het eigen land en van de EU, Vergelijkende Politicologie en Internationale Betrekkingen. Bachelorstudenten in Nijmegen verwerven hiernaast ook kennis van het (internationale) staats- en bestuursrecht, bestuurskunde, (internationale) economie en moderne geschiedenis en kunnen deze relateren aan politicologische onderwerpen. De studenten en alumni die het panel sprak gaven aan die breedte erg te waarderen. Sommige Nijmeegse studenten denken, juist vanwege de aandacht binnen de opleiding voor verwante politicologische disciplines als economie en recht, aan een gespecialiseerde vervolgopleiding in een van die richtingen. Ook het panel was erg onder de indruk van de breedte van de opleiding. Bovendien vindt het panel het profiel van de opleiding duidelijk en onderscheidend en waardeert ze het zeer dat de opleiding de uitgangspunten van het profiel ook operationaliseert in haar curriculum. Aan de hand van de gesprekken met het management, docenten, studenten en alumni van de opleiding constateerde het panel dat de visie op de opleiding breed wordt gedragen, toegepast en toegejuicht.

Overwegingen

De Nijmeegse opleiding politicologie heeft zich bij haar eindtermen laten leiden door het domeinspecifiek referentiekader dat op zijn beurt is gespiegeld aan nationale, Europese en internationale afspraken en eisen. Het panel stelt vast dat de opleiding hiermee een sterke internationale *benchmark* heeft. De opleiding profileert zich in tegenstelling tot andere politicologische opleidingen met een breed disciplinair programma. Het panel was met name onder de indruk van de ambitie die uit de eindtermen sprak, met name de koppeling tussen een kritisch-reflectieve analyse van een politicologisch probleem en onderzoek. Zelden zagen de panelleden een dergelijke ambitie voor een opleiding op bachelorniveau. In hun ogen is dit een element in de

eindtermen dat het niveau van een bacheloropleiding overstijgt, waardoor de lat voor studenten op uitzonderlijk hoog niveau wordt gelegd. Het panel was erg onder de indruk van het profiel van de opleiding en vindt dit duidelijk en onderscheidend.

Conclusie

Bacheloropleiding Politicologie: het panel beoordeelt Standaard 1 als 'goed'.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting:

De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Programma

Het panel heeft het onderwijsprogramma bestudeerd en inzage gehad in de studiegids, het cursusmateriaal, de cursusevaluaties, de digitale leeromgeving Blackboard, en de jaarverslagen en notulen van de opleidingscommissie en de examencommissie. Ook is het panel nagegaan in hoeverre de eindtermen van de opleiding terug te vinden zijn in de leerdoelen per vak. Hiertoe heeft zij de bijlage met leerdoelen per cursus bij de kritische reflectie bestudeerd. De leerdoelen per cursus zijn volgens het panel uitstekend en overzichtelijk uitgewerkt per leerlijn en gerelateerd aan de eindtermen. Het niveau van de leerdoelen per leerlijn is volgens het panel erg hoog en zeer ambitieus voor een bacheloropleiding.

De opleiding is disciplinair opgezet en kent vier leerlijnen: Internationale Betrekkingen (IB), Politieke Theorie (PT), Vergelijkende Politicologie (VP) en kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmethoden. De onderzoeksexpertise van de vaste staf sluit nauw aan op deze leerlijnen. Dit is in overeenstemming met de visie van de Radboud Universiteit op onderwijs waarin een verwevenheid met academisch onderzoek met onderwijs voorop staat. Het panel trof inderdaad betrokken en bevlogen docenten die aangaven hun eigen onderzoek zoveel mogelijk bij het onderwijs te betrekken.

De leerlijnen in het programma zijn logisch en cumulatief opgebouwd, zodat studenten van een beginniveau naar een steeds hoger en complexer leerniveau evolueren. Het onderwijs is naast de vier verticaal opgebouwde leerlijnen ook per jaar horizontaal ingericht, zodat alle cursussen binnen een studiejaar op elkaar voortbouwen. In het eerste semester worden de drie inhoudelijke leerlijnen (VP, IB en PT) geïntegreerd in het vak Inleiding Politicologie. De leerlijnmethoden start in 'Academische Vaardigheden Politicologie' en 'Onderzoek- en Interventiemethodologie A'. Een voorbeeld van de horizontale opbouw zijn de eerstejaars cursussen 'Nederlandse Politiek in Vergelijkend Perspectief' (VP) en 'Onderzoeks- en Interventie Methodologie-B' (methoden) die voorbereiden op het vak Project 1: Politiek Gedrag. Hierin doorlopen studenten de empirische cyclus gebruikmakend van bestaande data. De studenten die het panel sprak herkenden deze cumulatieve opbouw en vonden dit erg prettig. Het panel zelf was diep onder de indruk van dit volgens hen uitstekend opgebouwde programma. Het zag dit nooit eerder op bachelorniveau.

Een ook in internationaal opzicht indrukwekkend voorbeeld vond het panel de methodenleerlijn. Hierin leren studenten in het eerste jaar al in tweetallen een kleinschalig onderzoek op te zetten en uit te voeren. Ook komen in het eerste jaar al onderzoeksontwerp, methodologie en de beginselen van de statistiek aan bod. In het tweede jaar wordt voortgebouwd op het eerste jaar met aandacht voor kwalitatieve (o.a. case study, interview) en kwantitatieve (o.a. regressie-) methoden en

technieken van onderzoek. In het laatste studiejaar passen de studenten individueel de aangeleerde kennis en vaardigheden van onderzoeksmethoden toe in zowel een research paper (voor het vak 'Introduction to International Political Economy') als in hun bachelorscriptie. Ook vanwege de toepasbaarheid in de praktijk van de aangeleerde vaardigheden zoals het analyseren van data sets en discours was het panel zeer te spreken over de methodenleerlijn. Een ander voorbeeld is de leerlijn Internationale Betrekkingen: het panel was zeer aangenaam verrast over de verschillende perspectieven die aan bod komen, waaronder ook de aandacht voor gender. Studenten doorlopen gedurende hun driejarige bacheloropleiding de gehele Plan-Do-Check-Act (PDCA)-cyclus meerdere malen, waarbij ze leren reflecteren op theorie en methode en daarbij zowel normatief als empirisch te werk gaan en zelfstandig leren functioneren. Het panel beschouwt dit als een teken van excellentie.

Deze cumulatieve opbouw geldt overigens niet alleen voor de leerlijnen, maar ook voor de Engelse taalvaardigheid en Engelstalige cursussen in het programma. Tot op heden wordt er binnen de discipline Politicologie een discussie gevoerd over het aanbieden van volledig Engelstalig bacheloronderwijs. De Nijmeegse opleiding heeft er, in samenspraak met docenten en studenten en vanwege de studeerbaarheid en de met name regionale instroom, voor gekozen om de vakken in het eerste jaar volledig in het Nederlands te verzorgen. In het tweede jaar is er sprake van 50% aan vakken in het Engels en in het derde jaar zijn vrijwel alle vakken in het Engels. De studenten die het panel heeft gesproken gaven aan dit erg prettig te vinden. Voor sommigen was het een reden om voor Nijmegen te kiezen en bovendien droeg het bij aan de studeerbaarheid van het programma. De tentaminering kan overigens altijd ook bij de Engelstalige vakken in het Nederlands worden afgenomen.

Tenslotte geldt deze cumulatieve opbouw ook voor de onderwijsvormen: de onderwijsvormen worden met ieder opeenvolgend bachelor jaar gevarieerder en veeleisender. In jaar 1 zijn er afgezien van het vak academische vaardigheden vooral cursussen met een hoorcollege en een afsluitend tentamen, waaronder de drie faculteitsbrede vakken. De Nijmeegse studenten die het panel sprak waren verdeeld over deze onderwijsvorm. Met name bij het faculteitsbrede vak 'Economie, Recht en Filosofie' stond, volgens hen, het reproduceren van kennis voorop. Ook waren de studenten verdeeld over de faculteitsbrede vakken. Een aantal vond het niveau niet hoog genoeg vergeleken met het niveau van de politicologische vakken. Dit werd door docenten van de opleiding bevestigd. Zij waren in overleg met de faculteit om dit niveauverschil te adresseren. Dit jaar werden een aantal van de faculteitsbrede vakken al meer toegespitst op de verschillende disciplines. Het panel sprak met een aantal studenten dat zich geïnspireerd voelden door deze vakken en het andere perspectief op politicologie dat ze bieden. Ook ontmoette het panel studenten die dankzij deze faculteitsbrede vakken de overstap naar Politicologie hadden gemaakt. Een aantal studenten gaf daarnaast aan graag meer werkgroepen en papers in het eerste jaar te willen zien. Het panel meent, gezien het verdere programma en met name gezien het hoge eindniveau dat wordt behaald, zoals besproken onder standaard 4, dat dit niet nodig is voor hun ontwikkeling.

In jaar 2 en 3 hebben vrijwel alle vakken naast een hoorcollege ook een werkgroep en zijn er daarnaast bij een aantal vakken excursies, werkvormen met een presentatie, simulatie of conferentie. Ook wordt er gebruik gemaakt van interactieve tools. De studenten noemden expliciet de variatie in lesmethoden met quizen in hoorcolleges en online tools die worden ingezet. In het gesprek met het panel gaven de docenten aan in de vakken ook bewust werkvormen toe te passen die aansluiten bij de cursusleerdoelen. Dit alles past wederom bij het didactisch concept van de universiteit waarbij kwalitatief hoogstaand onderwijs ook betekent een breed palet aan onderwijs- en toetsvormen. Het panel acht de methodologische vernieuwing en innovatieve onderwijsmethoden lovenswaardig.

Ook uit de inrichting van het onderwijsprogramma zelf blijkt de hoge kwaliteit van het onderwijs. Het curriculum is vergeleken met de vorige visitatie heel goed uitgewerkt: de verdieping per leerlijn is nu uitstekend opgebouwd in de drie bachelorjaren, van inleiding naar verdieping naar toepassing. Daarnaast is er nu een flexsemester dat studenten in staat stelt om zonder studievertraging een stage te volgen of een half jaar in het buitenland te studeren. Ook de bachelorthesis is, in

tegenstelling tot bij de laatste visitatie, een volwaardige synthese van onderzoek, theorie en inhoud. Bovendien is de bachelorthesis nu meer als een normale cursus gestructureerd met strakke deadlines waardoor het overgrote deel dat aan de thesis begint deze nu ook binnen het studiejaar weet af te ronden. De opzet is uitstekend en zeer doordacht en moedigt studenten aan te excelleren, zonder studenten te veel bij de hand te nemen. Dit laatste wordt door de studenten ook erg gewaardeerd. Het panel is hiervan onder de indruk.

Het panel heeft een opleiding aangetroffen die niet stil heeft gezeten sinds de afgelopen visitatie en vrijwel alle toen opgemerkte punten heeft aangepakt en zichzelf constant blijft ontwikkelen. Het panel is hiervan zeer onder de indruk. Het punt waarmee de Nijmeegse opleiding zich nog beter kan profileren is door naast de zeer terechte aandacht voor klassieke politieke denkers en theorieën ook een platform te bieden voor debatten over bijvoorbeeld diversiteit en ongelijkheid. Ondanks deze kleine kanttekening, zijn de panelleden het erover eens dat het goed opgebouwde programma ambitie, plezier en élan uitstraalt. Vanuit hun eigen lespraktijk en ervaring hebben ze goed inzicht in de programma's aan universiteiten in Nederland, België, Engeland, de VS en Duitsland. De panelleden zijn van mening dat het Nijmeegse programma de internationale vergelijking glansrijk doorstaat. Het Nijmeegse programma wordt door hen allen als een voorbeeld van 'best practice' beschouwd. Ze complimenteren de opleiding dan ook van harte met dit het behaalde resultaat.

Staf, begeleiding, didactisch concept

De kwaliteit van het onderwijs onderscheidt zich ook door het personeelsbeleid. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de onderwijs en onderzoekskwalificaties van alle stafleden en de evaluaties van de studenten. Op één docent na, heeft elke docent een Senior- of Basiskwalificatie Onderwijs. Een aanzienlijk aantal docenten heeft ook een facultaire of universitaire onderwijsprijs in ontvangst mogen nemen. Ook is er vanuit de universiteit niet alleen aandacht voor de professionalisering van het onderwijs en onderwijsinnovatie (er worden allerlei workshops georganiseerd over bijvoorbeeld webcolleges, simulaties), maar is het universitaire en facultaire bevorderingsbeleid ook gebaseerd op de onderwijs- en niet alleen de onderzoekskwaliteiten van docenten. De docenten die het panel sprak bevestigden dit positieve beeld en gaven aan dat er binnen de staf ook sprake is van informele ondersteuning. Een senior docent treedt vaak als mentor op van een junior docent. Voor het panel was het tijdens het bezoek echt duidelijk dat er sprake is van een hechte gemeenschap van zowel docenten als studenten.

Die gemeenschap zorgt er ook voor dat er veel contact is over de kwaliteit van het onderwijs. Zowel de studenten van de opleiding als de studenten die tot de opleidingscommissie behoren, gaven aan dat er niet alleen naar hun commentaar wordt geluisterd, maar dat er ook iets mee wordt gedaan. Een concreet voorbeeld hiervan is het verplichte vak uit het eerste semester van het derde jaar 'Introduction to IPE'. Dit vak is op advies van de opleidingscommissie sinds enige tijd als afstandsonderwijs te volgen waardoor studenten, die bijvoorbeeld stageverplichtingen hebben of in het flexsemester in het buitenland studeren, dit vak kunnen volgen zonder studievertraging op te lopen. Het panel waardeert het zeer dat de opleiding zo open staat voor verbeteringen zeker als die de studeerbaarheid, de beroepsoriëntatie (stagemogelijkheid) en de internationalisering (uitwisseling) bevorderen. Wel raadt het panel de opleiding aan, zeker gezien de hoge werkdruk voor haar docenten, om na te denken over de manieren waarop standaardisering hen kan helpen feedback uit de informele sfeer te trekken. Het circuleren van beknopte antwoordmodellen bij tentamens zou bijvoorbeeld aan studenten inzichtelijk kunnen maken hoe bepaalde cijfers opgebouwd worden. Dit kan wellicht de belasting van docenten verminderen, zonder inbreuk te doen op de toegankelijkheid van docenten.

Een van de zaken waar staf, studenten en alumni van de opleiding met recht trots op zijn, is het didactisch concept dat ten grondslag ligt aan het onderwijsprogramma. De Radboud Universiteit zet in haar onderwijsvisie actief in op de binding van haar studenten. Voorbeelden hiervan zijn de uitbreiding van het aantal contacturen en de actieve inbreng van studenten in het onderwijs. De kernwaarden van de universiteit (persoonlijk, betrokken en kleinschalig) worden binnen de opleiding door de studenten herkend en door de docenten uitgedragen. De studenten prijzen de opleiding om

de kleine werkgroepen, de uitstekende bereikbaarheid van de docenten en het persoonlijke contact. Ook de docenten gaven aan met plezier naar hun werk te gaan. Ze voelen zich door het management en hun collega's goed ondersteund en waarderen het ook bijzonder dat, hoewel de werkdruk hoog is door de vele onderwijsverplichtingen, ze nog altijd voor een periode vrij geroosterd worden voor onderzoek. In hun ogen was dit van wezenlijk belang: het komt de algemene kwaliteit van zowel hun onderzoek als onderwijs ten goede en garandeert de goede band tussen onderwijs en onderzoek. Het panel was zeer verheugd te horen dat Nijmegen, ondanks zijn ambitieuze onderwijsdoelstellingen, ook expliciet het belang van de band tussen onderzoek en onderwijs erkent en faciliteert.

Ook werpt de verhoging van het aantal contacturen en de intensievere studiebegeleiding naar aanleiding van de invoering van het BSA zijn vruchten af. In het eerste jaar is de docent van het vak 'Academische vaardigheden' tevens mentor en bij speciale voorzieningen is er een studieadviseur die betrokken is en goed bereikbaar. Ook in de eindfase bij de scriptie gaven de studenten die het panel sprak aan de intensieve begeleiding en het laagdrempelige contact met hun scriptiebegeleiders erg te waarderen. De studenten die het panel sprak gaven ook allemaal aan dat de studeerbaarheid van het programma goed is. Dit komt overeen met de cijfers uit de kritische reflectie die laten zien dat van het gemeten cohort 2011-2012 78,2% na vier jaar was afgestudeerd. De reden dat veel studenten toch langer dan drie jaar studeren heeft vaak te maken met de keuze voor extra-curriculaire activiteiten.

Het panel was onder de indruk van de bevoegenheid en ambities van de staf die met hun opleiding, geheel in overeenstemming met de onderwijsvisie van de universiteit, willen horen tot de beste van Nederland. De staf houdt ook in financieel lastige tijden vast aan relatief kleine werkgroepen, activerende vormen van onderwijs, laagdrempelige en intensieve begeleiding. Om de werkdruk behapbaar te houden kiezen ze op bijzonder innovatieve wijze en zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit van het onderwijs voor zogenaamde *smart solutions*, zoals de efficiënte inzet van digitale middelen ter ondersteuning van het onderwijs. Met name in het methodenonderwijs zijn hier succesvol de vruchten van geplukt. Ook werkt het tweedejaars methodenvak met de inzet van masterstudenten als student-assistent bij de zogenaamde lab sessions. Deze masterstudenten krijgen intensieve begeleiding van de vaste staf, en hun begeleiding wordt zeer positief door studenten beoordeeld.

De afgelopen jaren is de staf van de opleiding flink belast, met name door de toename van studenten in de aanpalende masteropleiding Political Science. Dit heeft geleid tot een hoge werkdruk, met name voor de docenten die zowel in de bachelor- als masteropleiding lesgeven. Het panel is ervan onder de indruk dat ondanks de hoge werkdruk, de opleiding zich tegelijkertijd in zo'n sterke mate heeft weten te verbeteren. Het huidige programma mag, in de ogen van het panel, gezien worden als een beloning voor het harde werken: de leeromgeving stimuleert bachelorstudenten het beste uit zich naar boven te halen en moedigt in alle opzichten aan tot goede prestaties.

Het panel meent dat het belangrijk is dat de extra FTE die beschikbaar is gesteld door het management binnenkort in beton wordt gegoten, vanwege de door diverse docenten aangegeven hoge werkdruk. Dan is er meer ruimte voor de staf om zich blijvend in te zetten voor de inhoudelijke en methodische vernieuwing en ontwikkeling van hun onderwijs, naast methodologisch ook inhoudelijk. Bovendien kan het kleinschalige en activerende onderwijs waar deze opleiding en Nijmegen terecht zo trots op is, dan gehandhaafd worden zonder dat de extra belasting terecht komt bij de huidige, al zeer betrokken staf.

Overwegingen

Het panel trof een opleiding aan die vrijwel alle verbeterpunten van de vorige visitatie heeft opgepakt en op uitstekende wijze heeft vormgegeven. Er staat nu een programma van ongekend hoog niveau, dat ook een internationale vergelijking glansrijk doorstaat. Het programma is opgezet aan de hand van een doordacht didactisch concept en in heldere leerlijnen uitgezet, die cumulatief studenten ondersteunen in het realiseren van de beoogde leerdoelen. Het geboden niveau is hoog en belicht

een zeer breed scala aan politicologische onderwerpen. Het methodenonderwijs is excellent, zowel in opbouw als opzet. Studenten doorlopen de gehele PDCA-cyclus gedurende hun opleiding meerdere malen, waarbij ze leren reflecteren op theorie en methode en daarbij zowel normatief als empirisch te werk gaan. De geboden onderwijsvormen zijn afwisselend, creatief en innovatief. Het panel heeft vastgesteld dat uit het programma ambitie, plezier en élan spreekt.

De staf en de studenten vormen een gemeenschap. De docenten hechten veel waarde aan kwalitatief goed onderwijs en brengen de kernwaarden van de universiteit persoonlijk, betrokken en kleinschalig dagelijks in de praktijk. De studenten prijzen dit eveneens en het is voor hen de reden, samen met het goede theoretisch programma en methodenonderwijs, om voor de Nijmeegse opleiding te kiezen. Het panel is onder de indruk van de kwalitatief uitstekende wijze waarop de opleiding vorm geeft aan haar kleinschalig onderwijs, zeker gezien de hoge werkdruk als het gevolg van de enorme groei die met name de masteropleiding heeft genoten. Ook de vele onderwijskundige vernieuwingen die de afgelopen jaren zijn doorgevoerd, hebben aan deze werkdruk bijgedragen. De staf is tot nu in staat geweest alle veranderingen goed op te vangen. Het panel benadrukt dat de stafleden hier ook alle lof en erkenning voor verdienen. Om het huidige kwalitatief goede onderwijs te behouden, is constante aandacht voor versterking van het team een vereiste. Het panel is verheugd dat er momenteel ruimte voor uitbreiding is en moedigt de opleiding aan deze versterking zo snel mogelijk te organiseren. Daarnaast raadt het panel aan om te onderzoeken in welke mate standaardisering van enkele processen, met name van feedback, kan bijdragen aan lastenverlichting.

Natuurlijk is verbetering altijd mogelijk. Het allerbeste onderwijs kenmerkt zich immers door de ambitie om verregaande vernieuwing en verbetering door te voeren, zowel methodologisch als inhoudelijk. Maar elke vorm van verbetering is aan grenzen gebonden. Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding alles gedaan heeft om vernieuwing en verbetering te omarmen. Het panel acht dit lovenswaardig. Met veel vertrouwen in de Nijmeegse vernieuwingsdrang, geeft het panel de opleiding graag mee om zich de komende jaren te richten op haar verdere inhoudelijke vernieuwing. Naast de zeer terechte aandacht voor klassieke politieke denkers en theorieën en naast het fantastisch-onderbouwde methodenonderwijs en de prachtige programmaopbouw, is de brede politicologische insteek van Nijmegens profiel bij uitstek geschikt om een platform te bieden voor debatten over bijvoorbeeld diversiteit en ongelijkheid. Dit zal de goede leeromgeving die de opleiding studenten biedt blijvend op de kaart zetten.

Conclusie

Bacheloropleiding Politicologie: het panel beoordeelt Standaard 2 als 'goed'.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting:

De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk. De examencommissie van de opleiding borgt de kwaliteit van de tentaminering en examinering.

Het panel is nagegaan of de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing. Het heeft daarbij aandacht besteed aan het functioneren van de examencommissie, het toetsbeleid, de procedures rond toetsing en de gebruikte toetsvormen.

De examencommissie is ingesteld voor de bacheloropleiding Politicologie en de masteropleiding Political Science. Zij wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris en de studieadviseur. De leden van de commissie zijn onafhankelijk van het management. Een extern lid heeft zitting in hun midden. De examencommissie ziet toe op de kwaliteit van de toetsing. Zij wijst examinatoren aan en geeft aanwijzingen voor de goede gang van zaken bij tentamens. Ook ziet zij toe op vakbeschrijvingen en besteedt daarbij in het bijzonder aandacht aan de toetsvorm en de aansluiting van de toetsvorm bij de gestelde leerdoelen. Verder behandelt de examencommissie verzoeken, klachten en

fraudegevallen binnen de wettelijk gestelde kaders, en monitort zij de resultaten van tentamens aan de hand van vakevaluaties en slagingspercentages. Bij opvallende tentamenresultaten en opvallende zaken in de vakevaluaties, doet zij steekproefsgewijs onderzoek.

Naast reactief onderzoekt de examencommissie ook proactief de toetsing door elk jaar een aantal theses, stages of cursussen in zijn geheel onder de loep te nemen. Hierbij worden zowel uitschieters onderzocht (reactief) als van tijd tot tijd een steekproef genomen (proactief). Bij scripties en stages wordt de onderbouwing van het cijfer onderzocht, bij cursussen de toetsing en beoordeling – zowel in opzet als uitvoering. De uitkomsten worden met de desbetreffende docent besproken en zo nodig opgevolgd met een verbeterplan. Het panel is onder de indruk van de proactieve opstelling van de examencommissie en stelt vast dat zij de afgelopen jaren consistent een goede invulling heeft gegeven aan haar controlerende, borgende en proactieve taken.

Wel geeft de examencommissie aan in gesprek met het panel lange tijd een hoge werkdruk ervaren te hebben door de groei van de opleidingen. Hierdoor kwam met name hun proactieve taak onder druk te staan. Met de komst van ambtelijke ondersteuning is deze werkdruk afgenomen. Het panel onderschrijft dat de proactieve opstelling van de examencommissie de kwaliteit van de toetsing ten goede komt en beveelt het management aan de belasting van de examencommissie als een aandachtspunt te blijven benoemen. Het panel suggereert daarnaast om in de toekomst essaybeoordelingen uit verschillende cursussen naast elkaar te leggen en te onderzoeken hoe deze zich tot elkaar verhouden om de intersubjectiviteit van beoordelingen verder te verbeteren. Dit zou potentieel onderdeel kunnen zijn van de training van nieuwe docenten.

Daarnaast heeft het panel gesproken met de examencommissie over de beoordeling. De examencommissie gaf in gesprek met het panel aan onderzoek te hebben gedaan naar de beoordeling van de scripties, omdat zij constateerde dat een bijzonder groot percentage van de bachelorstudenten cum laude afstudeerden. Uit dit onderzoek bleek dat al deze cijfers terecht waren. Het panel onderschrijft deze resultaten, zoals hieronder eveneens besproken onder standaard 4. In de ogen van het panel zijn de Nijmeegse beoordelaars vaak nog relatief zuinig in hun beoordeling van de bachelorscripties. Het panel ziet ruimte voor een grotere spreiding en raadt de examencommissie aan docenten te stimuleren de gehele cijferschaal te benutten bij hun beoordeling van excellent werk.

De opleiding beschikt over een uitgewerkt toetsplan dat jaarlijks wordt herzien. Docenten worden geïnformeerd over veranderingen in het toetsbeleid van de faculteit en houden hier rekening mee in de door hen opgestelde toetsen en tentamens. Hierbij is aandacht voor de leerdoelen in de verschillende cursussen. Veranderingen worden onderling besproken. Studenten worden op de hoogte gebracht van de verschillende leerdoelen in de cursusbeschrijving van de vakken. Alle docenten die door de examencommissie als examinator zijn aangewezen door de examencommissie, beschikken over een BKO of UKO en beschikken daardoor over de vereiste kwalificaties om toetsen te ontwikkelen. Daarnaast kunnen stafleden hun toetsvaardigheid regelmatig in cursussen opfrissen, en wordt er regelmatig aandacht aan besteed in het personeelsoverleg en tijdens facultatieve facultaire lunchbijeenkomsten. In gesprek met het panel gaven docenten aan zich goed begeleid te voelen en zij spraken hun waardering uit voor de begeleiding van de dienst Onderwijs Ondersteuning.

Tijdens het bezoek heeft het panel de toetsen en gemaakte opgaven van een aantal cursussen ingezien. Op basis daarvan concludeert het panel dat het hierbij om toetsen van een passend niveau gaat die adequaat kennis bevraagt en vaardigheden test. Om de validiteit van toetsing te garanderen, past de opleiding peer review toe en wordt er voor de beoordeling gebruik gemaakt van beoordelingscriteria en/of antwoordmodellen. Het panel vernam tijdens het bezoek dat ten behoeve van de betrouwbaarheid ook de antwoord- en beoordelingsmodellen onderling worden uitgewisseld. Nieuwe tentamens worden door seniordocenten opgesteld, die deze door collega's laten beoordelen. Juniordocenten, promovendi en nieuwe collega's worden door seniordocenten begeleid en krijgen aanvankelijk steun van een onderwijskundig medewerker bij het opstellen van toetsen.

Het panel heeft geconstateerd dat gewerkt wordt met een variatie aan toetsvormen en dat deze zijn afgestemd op de leerdoelen van het betreffende vak. Hierdoor passen studenten op verschillende momenten en manieren hun kennis toe. Ook herkent het panel in de toetsing de cumulatieve opbouw van het programma. Studenten gaven in gesprek met het panel herhaaldelijk aan graag meer essays te willen schrijven. Het panel meent echter dat er voldoende schrijfoefeningen in het toetsplan zijn opgenomen en dat studenten aan het eind van hun opleiding meer dan voldoende blijf geven van een gedegen schrijftraining. De toetsing is in de ogen van het panel evenwichtig vormgegeven. Wel adviseert het panel nog meer gebruik te maken van presentaties om ook de mondelinge vaardigheden van studenten cumulatief te trainen. Hierbij kan potentieel gebruik gemaakt worden van (een element van) peer review onder studenten.

Voor de bachelorscriptie en de stage bestaan aparte handleidingen en door de examencommissie vastgestelde beoordelingsformulieren. Docenten krijgen een toelichting op het gebruik om de consistentie van de beoordeling zoveel mogelijk te waarborgen. De examencommissie houdt hierbij een vinger aan de pols. Uit het gesprek met de examencommissie bleek dat deze haar borgende taak hierbij zeer serieus neemt. Een aantal jaar geleden bleek dat de consistentie van beoordeling van met name de stage werd bevraagd door studenten. De examencommissie onderschreef dit potentiële gevaar en nam het initiatief een nieuwe handleiding en beoordelingsformulier op te stellen, waardoor deze klachten nu ondervangen zijn. Docenten gaven in gesprek met het panel aan voldoende steun te ondervinden van het beoordelingsformulier bij de beoordeling van stages.

De stage wordt beoordeeld door een interne begeleider op basis van het stageverslag en een beoordelingsgesprek. Hierbij is aandacht voor wetenschappelijke reflectie. Het advies van de externe begeleider wordt hierbij meegenomen, maar is niet leidend voor de beoordeling. Twee beoordelaars beoordelen de scriptie. Ook wordt elke scriptie standaard gecontroleerd op plagiaat door gebruik te maken van softwareprogramma's. De eerste beoordelaar is tevens scriptiebegeleider. De tweede beoordelaar is niet betrokken bij de totstandkoming van de thesis en wordt door de bachelorthesiscoördinator aangewezen om te voorkomen dat te vaak dezelfde duo's als beoordelaars optreden. Na een individuele beoordeling bespreken beide scriptiebeoordelaars hun bevindingen en stellen gezamenlijk het cijfer vast, overeenkomstig de criteria op het beoordelingsformulier.

Studenten worden vooraf geïnformeerd over de vorm, weging en inhoud van de toetsen en krijgen de kans te oefenen met voorbeeldvragen. In de Onderwijs- en Examenregeling is vastgelegd dat studenten recht hebben op inzage in gemaakt werk. Daarnaast vormt de toetsing onderdeel van vakevaluaties. Studenten bevestigden in gesprek met het panel de toetsing inzichtelijk en betrouwbaar te vinden, en menen goede en constructieve feedback te krijgen. Ook voelen zij zich voldoende gehoord.

Hoewel het panel vindt dat de toetsing en feedback voldoende transparant zijn, stelt het panel voor nakijkcriteria mee te geven aan studenten bij de terugkoppeling van tentamens. Deze criteria kunnen in globale bewoordingen vervatten welke elementen bepalend zijn bij de totstandkoming van een cijfer. In de ogen van het panel kan de verspreiding van de nakijkcriteria aan studenten de transparantie van de beoordeling nog verder vergroten alsmede het lerend potentieel van toetsing te onderstrepen, zeker bij de bachelorscriptie. Studenten kunnen zo een nog beter inzicht krijgen op welke vlakken zij zich verder zouden kunnen ontwikkelen in voorbereiding op vervolgoetsen en/of een masteropleiding. In gesprek met het panel gaven alumni van de bacheloropleiding aan dat dit momenteel vaak mondeling plaatsvindt in een informele setting. Formalisering van deze praktijk leidt tot een nog grotere mate van inzichtelijkheid in de beoordeling.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de toetsing bij de bachelor Politicologie is gebaseerd op een doordacht en goed functionerend toetsplan. De toetsing bij de opleiding is van een adequaat niveau en er wordt goed gebruik gemaakt van variatie in toetsvormen. Alleen de toetsing van mondelinge vaardigheden binnen het toetsplan vermog enige aandacht, al doet deze niets af aan de zeer positieve indruk die het panel van de kwaliteit van de opgestelde toetsen en beoordeling heeft gekregen.

Docenten worden deugdelijk getraind, ondersteund en actief uitgedaagd om telkens hun toetspraktijk te evalueren en verder te verbeteren. Er wordt veelvuldig gewerkt met peerreview, zowel bij het opstellen van toetsen als bij antwoordmodellen en beoordelingscriteria. De beoordeling van de stage is voldoende inzichtelijk en wordt gerelateerd aan een wetenschappelijke reflectie op de beroepspraktijk, die het niveau van de stage academisch verankert. De beoordeling van de scriptie is toevertrouwd aan een procesbegeleider en een volledig onafhankelijk beoordelaar, aangesteld door de thesiscoördinator, waardoor de kwaliteit van de beoordeling intersubjectief wordt gewaarborgd.

De examencommissie functioneert naar behoren en heeft goed zicht op de volledige toetspraktijk. Het panel heeft geconstateerd dat de examencommissie haar borgings- en verbeteringstaken zeer serieus neemt en moedigt dit van harte aan. De verbetering van het beoordelingsformulier van de stage is een goed voorbeeld van de actieve betrokkenheid van de examencommissie. Zij borgt verder actief de toetskwaliteit door regelmatig vakken, stages en scripties te onderzoeken. Hierbij bekijkt de examencommissie zowel uitschieters als dat ze van tijd tot tijd een steekproef neemt. Het panel onderschrijft dat zowel de reactieve als proactieve opstelling van de examencommissie de toetsing ten goede komt en adviseert de opleiding toezicht te houden op de aanwezigheid van voldoende (ambtelijke) ondersteuning.

Het panel stelt vast dat de toetsing valide en betrouwbaar is en dat de beoordeling inzichtelijk is voor studenten. De examencommissie geeft pro- en reactief vorm aan haar wettelijke taken. Om deze redenen beoordeelt het panel standaard 3 als 'goed'.

Conclusie

Bacheloropleiding Politicologie: het panel beoordeelt standaard 3 als 'goed'.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting:

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de resultaten van tussentijdse en afsluitende toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Studenten Politicologie sluiten hun opleiding af met een bachelorscriptie. Hierin komen alle eindtermen samen. In de ogen van het panel is de bachelorscriptie een uitstekend instrument om te bepalen of studenten de beoogde eindkwalificaties realiseren. Zoals besproken onder standaard 1, beschouwt het panel de beoogde eindkwalificaties van de opleiding als ambitieus. De gestelde eindkwalificaties zijn door het panel beoordeeld als van een niveau dat ruimschoots de eisen gesteld aan een bacheloropleiding overstijgt.

Het panel heeft de vijftien scripties en bijbehorende beoordelingsformulieren bestudeerd van de cohorten 2014-2015 en 2015-2016. De selectie van de scripties is beschreven bij de werkwijze van het panel. Het panel was unaniem van mening dat de bestudeerde scripties over de gehele linie van uitstekend niveau waren voor een bacheloropleiding. Het gelezen werk was systematisch gebaseerd op analytisch-theoretisch onderzoek, was ambitieus en origineel in opzet en onderwerpkeuze, onderbouwde de keuze voor het gebruik van kwantitatieve of kwalitatieve methoden, positioneerde het onderzoek goed ten opzichte van recente literatuur en reflecteerde op de bijdrage aan bestaande kennis, was duidelijk geschreven en helder gepresenteerd. De beste scripties waren in de ogen van het panel geschikt voor publicatie in vakliteratuur. Ook de zwakkere scripties weerspiegelden dat alle studenten de gehele normatief-empirische cyclus succesvol hadden doorlopen. De gelezen eindwerken reflecteren daarmee in alle opzichten de ambitieuze eindkwalificaties van de opleiding

en overstijgen daarmee het bachelorniveau. Zij deden wat het panel betref niet onder voor scripties op masterniveau.

Daarnaast constateerde het panel dat alle studenten in staat waren een kritisch-reflectieve analyse van een politicologisch probleem uit te voeren en hier vervolgens ook zelf op te reflecteren. Zij relateerden de behaalde resultaten vervolgens op uitstekende wijze aan bestaand onderzoek – dat is in de ogen van het panel een duidelijk teken dat studenten aan het eind van hun bachelor reeds masterniveau behaalden. Het panel beschouwt de opleiding in dezen als een internationaal voorbeeld. Het aangetroffen hoge niveau wordt in hun ogen ook internationaal er- en herkent. Meerdere studenten publiceerden op basis van hun scriptie in zowel vakbladen als de Nederlandse media. Alumni van de Nijmeegse bacheloropleiding Politicologie bemachtigden de afgelopen drie jaar relatief veel prestigieuze beurzen voor vervolgstudie in het buitenland, waaronder de zeer competitieve Fulbright beurs. Daarnaast werd in dezelfde periode een relatief groot aantal Nijmeegse studenten toegelaten tot masterprogramma's aan selectieve buitenlandse universiteiten als Oxford, de London School of Economics and Political Science en de Johns Hopkins University.

Ook de twee alumni waarmee het panel sprak, bevestigen de zeer positieve indruk die het panel kreeg van het behaalde eindniveau. Beiden waren verder gegaan met een masteropleiding bij een andere universiteit. Beiden reflecteerden zorgvuldig op het geleerde. Ze noemden de uitstekende theoretische basis die ze in Nijmegen hadden gekregen, de goede methodologische, analytische en communicatieve vaardigheden en hun vermogen tot reflectie op het vakgebied en de beperkingen en voordelen van hun eigen bijdrage hieraan. Beiden hadden het gevoel beter toegerust te zijn dan veel van hun huidige medestudenten en gaven aan geen duidelijk niveauverschil te ervaren binnen hun masteropleiding ten aanzien van het niveau in het derde jaar van hun Nijmeegse bacheloropleiding. Zij meenden dat dit ook voor hun voormalige medestudenten gold. Natuurlijk is het panel zich ervan bewust dat deze alumni niet noodzakelijkerwijs het behaalde niveau van alle Nijmeegse alumni vertegenwoordigen. Toch bevestigden deze observaties voor het panel dat studenten in Nijmegen zich bewust zijn van de unieke en zeer sterke elementen van de genoten bacheloropleiding. Zo noemden de alumni hun vermogen tot reflectie op zowel het vak als op hun eigen functioneren, een punt dat het panel beschouwt als een belangrijke aanwijzing voor het niveau-overstijgende element binnen de bacheloropleiding.

Het panel vond de beoordeling van de gelezen scripties deugdelijk en passend bij de ambitieus geformuleerde eindtermen van de opleiding. De aangetroffen beoordeling was navolgbaar en transparant. Het panel constateerde kleine verschillen in de kwaliteit van de gegeven feedback. Het panel is zich ervan bewust dat het geven van feedback op excellent werk dat reeds het bachelorniveau ontstijgt, een beperkte verbeterfunctie heeft. Daarom constateert het dat deze verschillen niets afdeden aan de deugdelijkheid van de beoordeling. Zoals reeds aangestipt bij standaard 3, adviseert het panel studenten inzicht te geven in het gebruik van de nakijkcriteria bij het geven van feedback. Dit kan mogelijk de aangetroffen verschillen in feedback wegnemen.

Het panel besprak zijn observaties wat betreft het algemene eindniveau met de docenten en het management van de bacheloropleiding, en was verrast door de bescheiden opstelling van beiden. Hoewel docenten en het management trots zijn op de resultaten van hun studenten, lijken zij zich er niet van bewust dat de behaalde resultaten zo positief afsteken. Het panel besprak ook in welke mate de staf zelf een verschil ervaart tussen het behaalde niveau bij de bachelor- en masteropleiding. Voor de opleiding zat dit verschil niet zo zeer in de behaalde resultaten, wat het panel onderschrijft, maar eerder in de intensiteit van de begeleiding bij het schrijven van de bachelor- en masterscriptie.

Zoals besproken onder standaard 2, is de begeleiding bij de bachelorscriptie goed gestructureerd en duidelijk vormgegeven. Studenten floreren binnen dit systeem dat hen duidelijk sturing en houvast geeft. Alumni van de opleiding en studenten van de aanpalende masteropleiding onderschreven deze gang van zaken in gesprek met het panel. Het panel ziet dat de opleiding en studenten duidelijk verschil kunnen aanduiden tussen de procesgang bij het schrijven van beide scripties, maar wil nogmaals onderstrepen dat het gerealiseerde eindniveau van de bachelorstudenten uitzonderlijk

hoog is, ook met een goede procesbegeleiding vanuit de opleiding. Het panel is van mening dat het behaalde eindniveau internationaal ver uitsteekt boven wat verwacht mag worden van een bacheloropleiding en beschouwt het als een internationaal voorbeeld van 'best practice', waarin de vruchten van de geboden leeromgeving door studenten stelselmatig worden geplukt.

Op basis van de voorgaande constatering volgt een advies van het panel. Het panel wil de opleiding erop wijzen dat het excellente werk van de bachelorstudenten als een gevolg van de hoge eisen van de opleiding relatief streng wordt beoordeeld. Gezien het hoge niveau van de scripties, moedigt het panel de opleiding aan het behaalde resultaat nog duidelijker te waarderen dan nu het geval is. Het panel meent dat bachelorstudenten die op masterniveau presteren hiervoor beloond mogen worden, zeker als zij dit hoge niveau relatief zelfstandig weten te behalen. Het panel adviseert gebruik te maken van de gehele cijferschaal voor de beoordeling van de werken- en daarmee in het bijzonder de ruimte tussen de 9 en de 10. Het raadt de opleiding aan zelfbewust naar buiten te treden met het indrukwekkende niveau dat op bachelorniveau wordt bereikt.

Overwegingen

Op basis van de bestudeerde eindwerken en gesprekken met alumni, studenten en docenten heeft het panel vastgesteld dat de opleiding systematisch ver uitsteekt boven de gangbare basiskwaliteit. De beoordeling is deugdelijk en transparant, hoewel het panel de opleiding wil aanmoedigen meer gebruik te gaan maken van de gehele cijferschaal om het excellente werk van de bachelorstudenten nog duidelijker te belonen. Nijmeegse studenten realiseren en overtreffen de door de opleiding gestelde eindkwalificaties in originele, interessante, relevante, theoretisch en methodisch uitstekend onderlegde en analytisch-kritische scripties. In de ogen van het panel zijn de bachelorscripties van een niveau gelijk aan de masterscripties van zowel de Nijmeegse masteropleiding als van andere vergelijkbare masteropleidingen, zowel rond de voldoende grens als ver daarboven. Zij kunnen daarom gezien worden als een internationaal voorbeeld. Dit positieve beeld wordt verder bevestigd door publicaties van alumni van de bacheloropleiding. Ook bemachtigen Nijmeegse alumni relatief veel prestigieuze beurzen voor vervolgstudie en worden zij toegelaten bij competitieve en selectieve (internationale) masteropleidingen, waar zij, naar eigen zeggen, goed functioneren. Het panel is unaniem van mening dat het behaalde eindniveau internationaal ver uitsteekt boven wat verwacht mag worden van een bacheloropleiding en beschouwt het als een internationaal voorbeeld van 'best practice', waarin de vruchten van de goede leeromgeving door studenten systematisch worden geplukt.

Conclusie

Bacheloropleiding Politicologie: het panel beoordeelt Standaard 4 als 'excellent'

ALGEMEEN EINDOORDEEL

De bachelor Politicologie in Nijmegen is bezocht door een panel van internationale peers, die allen werkzaam zijn op buitenlandse universiteiten. Hun gezamenlijke zicht op de kwaliteit van het onderwijs omvat het politicologisch onderwijs in Nederland, België, Engeland, de Verenigde Staten en, op basis van een eerdere langdurige werkervaring, Duitsland. Het panel constateert vanuit zijn internationale achtergrond met waardering dat de Nederlandse opleidingen in internationaal vergelijkend perspectief duidelijker gestructureerd en doordacht zijn dan veel opleidingen elders. Daarbij is het panel positief getroffen door het hoge niveau van de Nijmeegse bacheloropleiding. Op alle gebieden is het verzorgde onderwijs en het programma van een niveau dat het maaiveld overstijgt.

De gevraagde eindkwalificaties zijn van een hoog niveau, waar de ambities van het programma duidelijk in doorklinken en die zijn getoetst aan een deugdelijke, internationale benchmark. De opleiding profileert zich met een breed disciplinair programma. Het panel was erg onder de indruk van het profiel van de opleiding en vindt dit onderscheidend en aantrekkelijk. Deze ambities vertalen zich in excellente scripties, waarin de studenten de door de opleiding gestelde eindkwalificaties realiseren en overtreffen in originele, interessante, relevante, theoretisch en methodisch uitstekend onderlegd en analytisch-kritisch onderzoek. In de ogen van het panel zijn de bachelorscripties van een niveau gelijk aan de masterscripties van de aanpalende Nijmeegse masteropleiding, dankzij een uitstekende procesbegeleiding bij het schrijven van de bachelorscripties.

De studenten realiseren dit hoge niveau door een goede leeromgeving. De opbouw van het curriculum overstijgt het basisniveau: het is doordacht, gebalanceerd en van een zeer hoog niveau. Het panel is zeer onder de indruk van de kwalitatief uitstekende wijze waarop de opleiding vorm geeft aan haar kleinschalig onderwijs, zeker gezien de hoge werkdruk als het gevolg van de enorme groei die met name de aanpalende masteropleiding heeft genoten. Ook de vele onderwijskundige vernieuwingen die de afgelopen jaren zijn doorgevoerd, hebben aan deze werkdruk bijgedragen. De staf is tot nu in staat geweest alle veranderingen bijzonder goed op te vangen, en het panel benadrukt dat zij hier alle lof en erkenning voor verdienen. Om het huidige zeer goede onderwijs te behouden, is constante aandacht voor versterking van het team een vereiste. Daarnaast wijst het panel nadrukkelijk ook op het doorleefde gemeenschapsgevoel, zowel onder docenten als studenten. De gemeenschapszin brengt in allen, zowel in docenten als studenten, het beste naar boven. Ook prijst het panel de examencommissie, die met haar goede en harde werk volledig zicht heeft op de borging van de transparantie, validiteit en betrouwbaarheid van de toetsing.

Natuurlijk is verbetering altijd mogelijk. Het allerbeste onderwijs kenmerkt zich immers door de ambitie om zich constant te blijven vernieuwen. Het panel wil benadrukken dat dit een van de eigenschappen is, waarin Nijmegen zich de afgelopen jaren met name in heeft onderscheiden. Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding alles gedaan heeft, en zelfs meer, om vernieuwing en verbetering te realiseren en te omarmen. Het panel acht dit bijzonder lovenswaardig. Met veel vertrouwen in de Nijmeegse vernieuwingsdrang, geeft het panel de opleiding graag mee om zich de komende jaren te richten op haar verdere inhoudelijke vernieuwing. Naast de zeer terechte aandacht voor klassieke politieke denkers en theorieën en naast het goed onderbouwde methodenonderwijs en de prachtige programmaopbouw, is de brede politicologische insteek van het Nijmeegse profiel bij uitstek geschikt om een platform te bieden voor debatten over bijvoorbeeld diversiteit en ongelijkheid. Dit zal de goede leeromgeving die de opleiding studenten biedt blijvend op de kaart zetten.

Het panel heeft standaard 1, 2 en 3 beoordeeld als 'goed' en standaard 4 als 'excellent'. Conform de beslisregels van de NVAO, beoordeelt het panel de gehele opleiding als 'goed'. De opleiding steekt systematisch wat het panel betreft over de gehele linie uit boven de gangbare basiskwaliteit.

Conclusie

Het panel beoordeelt de *bacheloropleiding Politicologie* als 'goed'.

ADVIEZEN VOOR VERBETERACTIES

Het panel zou de opleiding willen adviseren om de uitwerking van haar eindkwalificaties nogmaals onder de loep te nemen. De normatieve en ethische reflectie op politieke debatten is in zijn ogen kenmerkend voor het profiel van Nijmegen en geeft uiting van een bijzonder ambitieus uitgangsniveau van de opleiding. Het panel ziet deze insteek graag nader verankerd in de eindkwalificaties. Daarnaast komt de nadrukkelijk aanwezige toepassing van kennis en inzicht op dit moment nog niet geheel uit de verf in de eindkwalificaties, terwijl deze wel in het programma aanwezig zijn. Ook raadt het panel aan zorgvuldig te onderzoeken in welke mate standaardisering van feedback het personeel kan ontlasten. Gezien het behaalde excellente niveau van de scripties in een vergelijking met vergelijkbare opleidingen, moedigt het panel de opleiding verder aan het behaalde niveau nog duidelijker te waarderen dan nu het geval is. Het panel adviseert gebruik te maken van de gehele cijferschaal voor beoordeling – en daarmee in het bijzonder de ruimte tussen de 9 en de 10.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: CURRICULA VITAE VAN DE PANELLEDEN

Dr. C. (Christien) van den Anker is Associate Professor of Politics and International Relations at the Faculty of Health & Applied Sciences at the University of the West of England in Bristol (UK) since 2006. Between 2001-20016, she worked as a Lecturer in Global Ethics and as Deputy Director at the Centre for Global Ethics at the University of Birmingham, UK. Christien is an internationally established specialist in human rights and contemporary slavery. In her work, she refocused the narrow human trafficking debate to encompass all forms of slavery, clarified the migration-slavery nexus, and pioneered partnerships working for research-based advocacy.

Prof. dr. M. (Marijke) Breuning (chair) is Professor of Political Science at the University of North Texas, USA. She specialises in foreign policy decision making, with a specific interest in development cooperation and small states, as well as the politics of international children's rights (and especially intercountry adoption), women/gender and politics, and the sociology of the profession. Marijke has published numerous refereed journal articles and book chapters, as well as three books. She has served as an editor of the *American Political Science Review* (2012-2016), and previously served as a member of the inaugural editorial team of *Foreign Policy Analysis*, a journal of the *International Studies Association*, an editor of the *Journal of Political Science Education*, and book review editor of *International Politics*. She serves – or has served – on several editorial boards and in various leadership positions in the International Studies Association and American Political Science Association.

K.J.M. (Kaisa) de Bel started her studies in Political Science in 2013 at Leiden University, specialising in International Relations. In 2015, she decided to read Law next to her Political Science studies at the same university. Kaisa is an active member of various committees of study association SPIL, and was in 2014-2015 a member of the board. Currently, she is a member of the advisory board of SPIL. Between 2014-2016, she offered secondary school pupils advice on studying Political Science.

Prof. dr. D. (Dirk) De Bièvre is Associate Professor of International Politics and International Political Economy at the University of Antwerp, Belgium. He studied in Leuven (Belgium), Louvain-la-Neuve (Belgium), Konstanz (Germany), and Firenze (Italy), where he obtained his PhD at the European University Institute (EUI) in 2002. He specialises in European trade policy, the World Trade Organisation, and interest group mobilisation. Before joining the Antwerp Faculty in 2006, Dirk was a post-doctoral researcher at the Max Planck Institute for Research on Collective Goods in Bonn (Germany), and an EU and Volkswagen Foundation research fellow at the Mannheim Centre for European Social Research (MZES). He has taught at the universities of Brussels, Mannheim, Dresden, Leuven, and was a visiting fellow at the Department of Government of the London School of Economics and Political Science (LSE) during the academic year 2014-15.

Prof. dr. F. (Ferdinand) De Ville is Associate Professor at the Centre for EU Studies at Ghent University, Belgium. He received a master degree (2007) and a PhD (2011) in Political Science at Ghent University. In his dissertation he analysed the relationship between the international trade regime and European social, environmental and consumer protection. Ferdi has also done policy advisory research on European trade policy for the Flemish government.

Dr. R. (Renske) Doorenspleet is Associate Professor at the University of Warwick, UK. She is a graduate of the University of Leiden; after a postdoctoral fellowship at Harvard University (USA) in 2002/2003, she started a research project on democracy in divided countries, funded by NWO. She has taught courses on comparative politics, democratisation and development, statistics and research methods. During the academic year 2011-2012, she got an academic fellowship and grant of the Institute for Advanced Teaching and Learning, in order to innovate teaching in politics, combining film and theatre projects with academic research and teaching around the theme of democracy. During 2012-2014, Renske was the political science coordinator of Warwick's interdisciplinary Q-step Centre, and developed new politics degrees offering quantitative social

science training. Her research focuses on democratic transitions and consolidation in comparative perspective. Her articles have been published in academic journals such as *World Politics*, *Democratization*, *Acta Politica*, *the International Political Science Review*, *Ethnopolitics*, *Government and Opposition* and *the European Journal of Political Research*. She is also the author of *Democratic Transitions* (Boulder, CO: Lynne Rienner, 2005), co-editor of *One-Party Dominance in African Democracies* (Lynne Rienner, 2013) and of *Political Parties, Party Systems and Democracy in Africa* (Palgrave Macmillan, 2014). At the moment, she is working on a new book, which will explore the value of democracy in comparative perspective (Palgrave Macmillan, 2018).

Prof. dr. P. (Peter) Vermeersch is Professor of Politics at the KU Leuven, Belgium. He is currently director of the LINES Institute (Leuven International and European Studies) and affiliated as senior researcher with the Centre for Research on Peace and Development – both at KU Leuven. In 2007 and 2008, he was a visiting scholar at the Minda de Gunzburg Center for European Studies, Harvard University. Peter is a graduate of the University of Leuven, but he also studied, lived and conducted research in Central Europe and the Balkans. His research focuses on minorities and migration, democratisation, reconciliation and nationalism. His articles have appeared in academic journals such as *The European Journal of Sociology*, *Europe-Asia Studies*, *Ethnic and Racial Studies*, *Communist and Post-Communist Studies*, *The Journal of Ethnic and Migration Studies*, and *East European Politics and Societies*. Peter is also the author and editor of several academic books. In addition, he is an associate editor of *Nationalities Papers: The Journal of Ethnicity and Nationalism* and a board member of PEN Flanders, and he serves on the editorial board of *Karakter*, a Dutch-language journal that publishes essays about all aspects of science. In 2011 and 2012 Peter Vermeersch was part of the organising team of the G1000, a largescale deliberative citizens' initiative held in Belgium.

BIJLAGE 2: DOMEINSPECIFIEK REFERENTIEKADER

1. Inleiding referentiekader

Het domeinspecifiek referentiekader Politicologie is opgesteld op 22-01-2016 ten behoeve van de beoordeling van de bachelor- en masteropleidingen aan de universiteiten in Nederland die binnen het cluster Politicologie 2015 vallen (Vrije Universiteit, Universiteit van Amsterdam, Radboud Universiteit, Leiden Universiteit). In het referentiekader worden de minimumeisen geformuleerd waar een wetenschappelijke opleiding in een (deel)gebied van de politicologie aan moet voldoen. Met behulp van dit referentiekader kunnen de opleidingen politicologie de gemaakte keuzes nader beargumenteren en aantonen dat aan de criteria uit het accreditatiekader van de NVAO wordt voldaan.

2. Domeinspecifiek referentiekader opleiding Politicologie

De opleiding Politicologie bereidt voor op de zelfstandige beoefening van de Politicologie en op de beroepsmatige toepassing van de in de opleiding verworven wetenschappelijke kennis en vaardigheden. De politicoloog is gespecialiseerd in het herkennen en analyseren van conflicten tussen en collectieve besluitvormingsprocessen door groepen en organisaties, van de materiële en immateriële belangen, instituties en machtsprocessen die deze conflicten en besluitvorming beïnvloeden, en van de resulterende maatschappelijke effecten. De politicoloog is dankzij zijn/haar specialisme in staat om (de oorzaken en effecten van) hedendaagse maatschappelijke ontwikkelingen te analyseren, zoals globalisering & regionalisering, technologische ontwikkelingen zoals de ICT revolutie, de kennismaatschappij, en de rol van diversiteit.

In lijn met de afspraken die op Europees niveau voor Politicologie zijn gemaakt (European Conference of National Political Science Associations, 1 september 2003) en aansluitend bij hoe wereldwijd het vakgebied wordt omschreven, worden de volgende onderdelen van de Politicologie als wezenlijk voor een goede beroepsbeoefening gezien en zouden minimaal deel van de studie moeten uitmaken: Politieke Theorie/Geschiedenis van politieke ideeën/Politieke Filosofie; Methoden van onderzoek (kwalitatief en kwantitatief); het politieke systeem van het eigen land en van de Europese Unie; Vergelijkende Politicologie; en Internationale Betrekkingen. Deze Europese afspraken betreffen de bacheloropleiding. Verder verschilt per instelling de mate van aandacht voor de volgende onderdelen: Bestuurswetenschap en Beleidsanalyse, Conflictstudies, Politieke Besluitvorming, Politieke Economie, Politiek Gedrag, Politieke Geschiedenis, Politieke Sociologie, en Politieke Psychologie. Masteropleidingen bieden veelal niet het volledige spectrum van de politicologie, maar brengen hun eigen accent(en) aan.

De bacheloropleiding bereidt voor op de beoefening van een breed scala aan beroepen in de beleidsmatige sfeer alsmede op een vervolgstudie die meer autonomie vraagt; de master Politicologie verscherpt en verdiept de politicologische kennis en (onderzoeks)vaardigheden en bereidt voor op de zelfstandige uitoefening van beroepen op academisch niveau. De opleidingen hebben niet tot doel één specifiek beroepsprofiel naast dat van de wetenschappelijke onderzoeker te ontwikkelen. De huidige eisen vanuit de kennismaatschappij vergen juist een breed beroepsprofiel dat voldoende mogelijkheden biedt om mobiel en flexibel te kunnen werken zowel in publieke, non-profit en hybride organisaties, als in de particuliere sector. De huidige eisen aan een verantwoordelijke wetenschapsopleiding die voorbereidt op het werken in de kennismaatschappij houden echter ook in dat de opleiding Politicologie studenten opleidt die open staan voor en inzicht hebben in kennis uit andere disciplines en die in staat zijn politicologische kennis op een inzichtelijke manier aan niet-politicologisch geschoolden over te brengen, de hoeveelheid aan informatie doelgericht en effectief te bundelen, verworven kennis toe te passen in situatie van (collectieve) besluitvorming, actief en kritisch aan publieke discussies over politicologische vraagstellingen deel te nemen, alsmede zelfstandig de steeds veranderende stand van kennis bij te houden. Op basis van bovenstaande omschrijving en de 'Dublin-descriptoren' kunnen de volgende verschillen worden onderscheiden in competenties tussen een afgestudeerde bachelor politicologie en een afgestudeerde master politicologie:

Dublin Descriptoren	Bachelor	Master
Kennis en inzicht (DD1)	voldoende kennis over recente ontwikkelingen in het vakgebied om een wetenschappelijk onderbouwd oordeel te vormen	in staat zijn om kennis te integreren en met complexe materie om te gaan
		Inzicht in de specifieke positie van Politicologie te midden van andere wetenschappen
Toepassen kennis en inzicht (DD2)	vaardigheid om disciplinaire kennis te verwerken; toepassing van kennis op verschijnselen die tijdens de bachelorstudie onder de aandacht zijn gebracht	vaardigheid om kennis uit voor de politicologie relevante disciplines te verwerken en toe te passen op de analyse van politicologische problemen; toepassing van kennis ook op verschijnselen die tijdens de studie niet expliciet onder de aandacht zijn gebracht
	in staat zijn om vanuit politicologische inzichten maatschappelijke problemen te onderkennen en te analyseren	in staat zijn om vanuit politicologische inzichten complexe maatschappelijke problemen te onderkennen en te analyseren en oplossingen op hun waarde te schatten
	competenties voor het opstellen en verdiepen van argumentaties in het algemeen en voor het oplossen van problemen op het vakgebied	in staat zijn om een originele bijdrage ter oplossing van maatschappelijke problemen te leveren
Oordeelsvorming (DD3)	Het op waarde kunnen schatten van opzet en uitkomsten van empirisch wetenschappelijk onderzoek	Het op waarde kunnen schatten van opzet en uitkomsten van empirisch wetenschappelijk onderzoek, inclusief de methodologische en methodisch-technische aspecten daarvan
	voldoende kennis van normatieve theorieën om de waardegeladenheid van zowel wetenschappelijke theorieën als van beleidsvoornemens te onderkennen	diepgaande kennis van normatieve theorieën om een beargumenteerde positie in te nemen in debatten inzake de waardegeladenheid van zowel wetenschappelijke theorieën als van beleidsvoornemens
Communicatie (DD4)	in staat zijn om informatie, ideeën en oplossingen over te dragen	in staat zijn om wetenschappelijke kennis, inclusief de opzet van het onderzoek alsmede de motieven en overwegingen die hieraan ten grondslag liggen, duidelijk en ondubbelzinnig over te brengen. Deelname aan wetenschappelijke en publieke debat
Leervaardigheden (DD5)	kennis hebben van de volledige empirische cyclus van onderzoek door deelname onder begeleiding aan alle fasen van wetenschappelijk onderzoek	zelfstandig kunnen formuleren en uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek en het verslagleggen daarover

BIJLAGE 3: BEOOGDE EINDKWALIFICATIES

Bacheloropleiding Politicologie

De Nijmeegse bacheloropleiding Politicologie is zodanig ingericht dat na afronding van de bacheloropleiding een student voldoet aan de volgende eindtermen op het gebied van theorie, onderzoek, toepassing en communicatie (zoals vermeld in het Onderwijs- en Examenreglement).

Theorie - Aan het einde van de opleiding is de student in staat om de belangrijkste begrippen, theorieën en concepten van de verschillende deelgebieden van de politicologie (op het vlak van *vergelijkende politicologie*, *de leer der internationale betrekkingen* en *politieke theorie*) toe te lichten en te hanteren bij analyses van hedendaagse visies en verschijnselen op lokaal, nationaal, Europees en internationaal niveau. Studenten verwerven basiskennis van het (internationale) staats- en bestuursrecht, de (internationale) economie en moderne geschiedenis en kunnen deze relateren aan politicologische onderwerpen.

Onderzoek - Aan het einde van de opleiding is de student in staat om de belangrijkste concepten en technieken op het terrein van sociaal- en beleidswetenschappelijk onderzoek te gebruiken bij het kritisch beoordelen van empirisch onderzoek en het uitvoeren van (onderdelen van) politicologisch onderzoek. In elk van de drie bachelorstudiejaren leert de student, in methoden- en projectcursussen, op een steeds hoger niveau onderzoek van anderen te beoordelen en onder begeleiding onderzoek op te zetten en uit te voeren. De projectmatige/methodische cursussen bouwen voort op meer inhoudelijke cursussen.

Toepassing - Aan het einde van de opleiding is de student in staat om een kritisch-reflectieve analyse van een politicologisch probleem uit te voeren door het onder begeleiding opzetten, uitvoeren en vertalen van survey-onderzoek, kwantitatief-vergelijkend onderzoek en (vergelijkende) casestudies.

Communicatie: Aan het einde van de opleiding is de student in staat om: adequaat te communiceren en rapporteren over politicologisch onderzoek, wetenschappelijke analyses en beleidsvoorstellen; onder begeleiding informatie (data) te verwerken; en daarover schriftelijk en mondeling te rapporteren aan zowel specialisten als niet-specialisten.

BIJLAGE 4: OVERZICHT VAN DE PROGRAMMA'S

Bacheloropleiding Politicologie

1.1		1.2	
Inleiding Politicologie	Nederlandse Politiek in Vergelijkend Perspectief	Internationale Organisaties	Filosofie van de Managementwetenschappen
Onderzoeks- en Interventie Methodologie-A (OIM-A)	Economie van de Managementwetenschappen	Onderzoeks- en Interventie Methodologie-B (OIM-B)	Project 1: Politiek Gedrag
Academische Vaardigheden Politicologie		Inleiding Recht	
2.1		2.2	
Theory and History of European Integration ^{UK}	Geschiedenis van het Politiek Denken	Comparative Politics: Democratization ^{UK}	Vergelijkende Analyse van Buitenlands Beleid
Political Science Research Methods I ^{UK}	Political Parties ^{UK}	Political Science Research Methods II ^{UK}	Hedendaagse Politieke Filosofie
Project 2: European Governance		Project 3: Comparative Governance	
3.1		3.2	
Keuzevak	Keuzevak	Bachelorthesis (12 EC)	
Keuzevak	Keuzevak	Political Communication ^{UK}	Politics, Ethics, and Practice ^{UK}
Introduction to International Political Economy ^{UK}		Theory of International Relations ^{UK}	

NB Leerlijn Vergelijkende Politicologie: geel; Leerlijn Internationale Betrekkingen: blauw; Leerlijn Politieke Theorie: groen; Leerlijn Methoden: roze; UK: cursus die in het Engels wordt verzorgd; cursussen kennen een omvang 6 EC, tenzij anders vermeld.

BIJLAGE 5: BEZOEKPROGRAMMA

Programma onderwijsvisitatie Politicologie 22-23 maart 2017

Woensdag 22 maart 2017

Wanneer	Wat	Wie
8.30-8.45	Aankomst commissie	
8.45-9.15	Vorbereidend overleg	
9.15-10.15	Gesprek met Management	<p>Drs. Ward Kelder, directeur onderwijscentrum, Faculteit der Managementwetenschappen</p> <p>Prof. dr. Bertjan Verbeek, leerstoelhouder Politicologie en hoogleraar Internationale Betrekkingen</p> <p>Prof. dr. Marcel Wissenburg, sectievoorzitter Bestuurskunde & Politicologie en hoogleraar Politieke Theorie</p> <p>Dr. Andrej Zaslove, coördinator van de bachelor- en masteropleidingen en universitair docent Vergelijkende Politicologie</p>
10.15-10.30	Overleg panel	
10.30-10.45	Pauze	
10.45-11.45	Overleg met studenten bacheloropleiding	<p>Cherelle de Leeuw (v) (Ba1)</p> <p>Ben van Enk (m) (Ba1)</p> <p>Dominic Kok (m) (Ba2)</p> <p>Nanda van der Sloot (v) (Ba2)</p> <p>Nanne van Mil (v) (Ba2)</p> <p>Sandra Arntz (v) (Ba3)</p> <p>Gijs Kooistra (m) (Ba3)</p> <p>Marloes van Schaik (v) (Ba3)</p>
11.45-12.00	Overleg panel	
12.00-13.00	Overleg met docenten bacheloropleiding	<p>Daniëlle Flonk MSc, junior docent Politicologie</p> <p>Dr. Kristof Jacobs, universitair docent Vergelijkende Politicologie</p> <p>Dr. Gerry van der Kamp-Alons, universitair docent Internationale Betrekkingen</p> <p>Dr. Bart van Leeuwen, universitair docent Politieke Theorie</p> <p>Dr. Alex Lehr, universitair docent Vergelijkende Politicologie</p> <p>Dr. Thomas Eimer, universitair docent Internationale Betrekkingen</p>
13.00-13.30	Lunch	
13.30-14.15	Overleg panel	

14.15-15.15	Overleg met studenten masteropleiding	Bram Geurkink (m) Specialization Comparative Politics Gé Kuijpers (m) Specialization International Relations Anna Napoletano (v) Specialization Comparative Politics Merel van Oeffelen (v) Specialization Comparative Politics Sam van Dijck (m) Specialization Political Theory Noortje Tilborghs (v) Specialization International Relations Lydia Vlagsma (v) Specialization International Relations Len Wentzel (m) Specialization Conflict, Power and Politics
15.15-15.30	Overleg panel	
15.30-15.45	pauze	
15.45-16.45	Overleg met docenten masteropleiding	Dr. Jutta Joachim, universitair docent Internationale Betrekkingen Dr. Angela Wigger, universitair hoofddocent Internationale Betrekkingen Dr. Bart van Leeuwen, universitair docent Politieke Theorie Dr. Mathijs van Leeuwen universitair hoofddocent Conflict Studies Dr. Maurits Meijers, universitair docent Vergelijkende Politicologie Dr. Anya Topolski, universitair docent Politieke Theorie Dr. Andrej Zaslove, coördinator van de bachelor- en masteropleidingen en universitair docent Vergelijkende Politicologie
16.45-17.00	Overleg panel	
17.00-17.45	Overleg met alumni	Roy Blokvoort (m) Anne Brockherde (v) Ruud van Druenen (m) Maud Gorissen (v) Tom Groot Haar (m) Laura Maas (v) Sosha van Rijnberk (v) Daniel de Rock (m) Maaïke de Vries (v)
17.45-18.15	Overleg panel	
19.15	diner	

Donderdag 23 maart 2017

Wanneer	Wat	Wie
8.30-8.45	Aankomst commissie	
8.45-9.30	Vorbereidend overleg, inzien documenten en inloospreekuur	
9.30-10.00	Overleg met Opleidingscommissie	Docenten: Prof. dr. Monique Leyenaar, voorzitter opleidingscommissie, hoogleraar Vergelijkende Politicologie Dr. Alex Lehr Dr. Thomas Eimer Studentleden: Margot Daris (v) (Ba3 student) Simon Putman (m) (masterstudent) Jasmin Sharif (v) (Ba2 student) Manouk Smeets (v) (masterstudent) Hans Kunstman (m) (Ba1 student, schaduwlid) Drs. Lynneke Spreeuwenberg, adviserend lid en studieadviseur
10.00-10.15	Overleg panel	
10.15-10.30	Pauze	
10.30-11.30	Gesprek met Examencommissie	Drs. Maarten Cras, ambtelijk secretaris Dr. Sandra Resodihardjo, extern lid en universitair docent Bestuurskunde Drs. Lynneke Spreeuwenberg, adviserend lid en studieadviseur Prof. dr. Anna van der Vleuten, voorzitter examencommissie en hoogleraar Contested Europeanization
11.30-12.30	Vorbereidend eindgesprek	
12.30-13.00	Lunch	
13.00-14.00	Eindgesprek met management	Drs. Ward Kelder, directeur onderwijscentrum, Faculteit der Managementwetenschappen Prof. dr. Esther-Mirjam Sent, Vice-Decaan Onderwijs Faculteit der Managementwetenschappen en hoogleraar Economische Theorie en Economisch Beleid Prof. dr. Bertjan Verbeek, Leerstoelhouder Politicologie en hoogleraar Internationale Betrekkingen Prof. dr. Marcel Wissenburg, sectievoorzitter Bestuurskunde & Politicologie en hoogleraar Politieke Theorie

		Dr. Andrej Zaslove, coördinator van de bachelor- en masteropleidingen en universitair docent Vergelijkende Politicologie
14.00-15.00	Opstellen voorlopige bevindingen	
15.00-15.15	pauze	
15.15-16.30	Opstellen voorlopige bevindingen	
16.30-16.45	Mondelinge rapportage voorlopige bevindingen (in Global Lounge)	
16.45	Borrel (Global Lounge)	

Informatie over studenten en alumni met wie de commissie in gesprek gaat

Bachelorstudenten

<i>Student:</i>	<i>Vooropleiding</i>		
	Ba Jaar	VWO	Anders, nl.
Cherelle de Leeuw (v)	1	X	American Studies (Radboud U)
Ben van Enk (m)	1	X	
Dominic Kok (m)	2	X	
Nanda van der Sloot (v)	2	X	
Nanne van Mil (v)	2	X	
Sandra Arntz (v)	3	X	Islam Studies (Radboud U)
Gijs Kooistra (m)	3	X	
Marloes van Schaik (v)	3	X	

Masterstudenten

<i>Student:</i>	<i>Vooropleiding</i>		
	Specia- lisatie	Bachelor	Premaster
Bram Geurkink (m)	CP	BSc Political Science (Radboud)	
Gé Kuijpers (m)	IR	BA American Studies (Radboud)	X
Anna Napoletano (v)	CP	BA Philosophy (Pisa, Italy)	X
Merel van Oeffelen (v)	CP	BSc Political Science (Radboud)	
Sam van Dijck (m)	PT	Research Master Philosophy (Erasmus Universiteit Rotterdam)	
Noortje Tilborghs (v)	IR	BA American Studies (Radboud)	X
Lydia Vlagsma (v)	IR	BSc Psychology (Radboud)	X
Len Wentzel (m)	CoPoPo	BSc Political Science (Radboud)	

Alumni

<i>Alumnus</i>	<i>Bachelor's degree</i>	<i>Master's Degree</i>	<i>Post-Graduation</i>
Roy Blokvoort (m)	Politicologie Radboud Universiteit 2014	Master Political Economy, King's College London 2016	Rijkstraine Ministerie Economische Zaken, Den Haag

Anne Brockherde (v)	Bachelor of Business Administration Saxion Hogescholen 2012	Political Science (IR) Radboud University 2016 (daarvoor Premaster 2013)	NIVD Netherlands Industries for Defence and Security, Den Haag
Ruud van Druenen (m)	Politicologie, Radboud Universiteit 2012	Political Science (CP) Radboud University 2014	Rijkstraine, Min Volksgezondheid (2014-6) Ministerie van Financiën (2016-)
Maud Gorissen (v)	Politicologie, Radboud Universiteit 2015	Political Science (IR) Radboud University 2016	LLM programme, University of Aberdeen
Tom Groot Haar (m)	Politicologie, Radboud Universiteit 2015	International Relations, Faculty of Arts, Leiden University (2017)	
Laura Maas (v)	Politicologie, Radboud Universiteit 2014	Political Science (Political Theory) Radboud University 2016	Adviestalent/Twynstra Gudde
Sosha van Rijnberk (v)	Politicologie, Radboud Universiteit 2016	Master in Politics & Government, LSE, London, UK	
Daniel de Rock (m)	English & Political Science, University of Iowa, USA	Political Science (IR) Radboud University 2015	PhD candidate University of Amsterdam
Maaïke de Vries (v)	Politicologie Radboud Universiteit 2014	Political Science (PT) Radboud University 2016	Rijkstraine, Ministerie van Veiligheid en Justitie

BIJLAGE 6: BESTUDEERDE EINDWERKEN EN DOCUMENTEN

Het panel heeft voorafgaand aan het bezoek de eindwerken bestudeerd van afgestudeerden met de volgende studentnummers:

Bacheloropleiding Politicologie

S4247590	S0102334	S4346041
S4066014	S4059042	S4346912
S4236270	S4360672	S4018451
S4181999	S4244621	S4365135
S4126866	S4383486	S4231384

Het panel heeft tijdens het bezoek onder meer de volgende documenten bestudeerd:

- Cursusmateriaal, toetsen en antwoordmodellen van de volgende cursussen:
 - o Political Science Research Methods I and II
 - o Comparative Politics: Democratization
 - o Politics, Ethics and Practice
 - o Theories of International Relations
 - o Boek Academische vaardigheden
- Notulen en Jaarverslag opleidingscommissie 2014-2015 en 2015-2016
- Notulen Jaarverslag examencommissie 2014-2015 en 2015-2016
- Radboud-visie op onderwijs
- Leerdoelen per cursus
- Overzicht van stages
- Contacturen per semester 2015-2016
- Overzicht werkvormen per cursus
- Instroomcijfers 2013-2014
- Regeling en beoordelingsformulier bachelorthesis
- Regeling en beoordelingsformulier stage
- Onderwijs- en Examenregeling 2017

